Hetedik évfolyam. 3. szám. Székely-Udvarhely, 1901. január 20.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . 8 korona.
Fél évre . . . . . 4 „
Negyed évre . . . 2 „
Külföldre egész évre 12 „
Papok-, tanitók-, gazdasági egyleti tagok- és közs. elöljáróknak egész évre 6 kor., a tanitó-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor.
— Egy példány ára 16 fillér. —
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSEGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HIRDETÉSI DIJAK:
Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-, többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek.
Nyilt-tér sora 1 kor. Hirdetés és nyilt-tér dija előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomdától és könyvkötő üzlete (Kossuth-utcza), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők.
— Kéziratok nem adatnak vissza. —

Főszolgabirói hivatalt Bardocz fiuszéknek.*

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának ez évi IV. rendes közgyülése f. hó 17-én tartatott meg.

Az ezen gyülés tárgyalásainak lefolyását figyelemmel kisérőnek megelégedésére szolgálhatott azon jelenség, hogy belügyminiszterünknek a közigazgatás egyszerüsitése, könnyitése és czélszerübbé tételére irányult intentiója a vármegye vezetőségénél termékeny talajra talált.

Ugyanis az alispáni előterjesztés egyik pontjában felhozatott, miszerint közigazgatásunk helyes menete megkivánja, hogy a párcziumban, sóvidéken és az erdővidéki körben, mely utóbbit az 1848 előtti alkotmányos korszakban századokon át Bardocz fiuszéknek neveztek és megyénknek lényeges, fontos részét képezte — szolgabirói különitmény, vagy kirendeltséget kapjon.

Elismerést érdemel vármegyénk vezetősége már azért is, mert eszmél, gondolkozik és gondoskodik, hogy közigazgatásunk javuljon s hogy legyen rend a fokustól távolabb is a periferián.

Bardocz volt fiuszékkel foglalkozom, mert odavaló vagyok, ez érdekel közelebbről.

Mint már emlitettem, Bardocz 1848-ig az öt Székelyszékek egyikének, Udvarhely anyaszéknek a Rika-erdőn és hegységen tul fekvő fiuszékét képezte. Az anyaszékkeli érintkezése, távolság, fekvés és még most is meglevő természetes közlekedési nehézségek miatt bajjal járván, a tapasztalat szükségessé tette, hogy magasabb közigazgatási szervezet vezesse e megyerészt s csaknem önállóan intézkedjék közügyekben.

Volt akkor Bardocz fiuszéknek alkirálybirája, vagyis vulgo királybirája, mert a megye fejét főtisztnek vagy főkirálybirónak neveztük. Ez mint a megye legméltóbb, legtekintélyesebb embere élethossziglan választatott, tartatván beiktattatásakor ősi szokás szerint frictura bonum is.

Tehát a királybiró és dullója — most szolgabiró — vezette a közigazgatást. Bardocznak utolsó királybirája a szabadságharczig Cserei Elek, dullója Benedek Sámuel volt. Volt e fiuszéknek főjegyzője, voltak assessorai és a puindenákon, azaz minden 15 nap megtartattak a sedriák, gyülések, hol a közügyek elintézést nyertek. De azonkivül időnként még a markalis székek — most törvényhatósági bizottsági gyülések Udvarhely helyett Bardoczon tartattak a Cserei udvarban a szabad ég alatt.

Innen látható, hogy a megyei élet fejlettségét véve is — jelentékeny kiegészitő része volt megyénknek Bardocz fiuszék. De az egész hazára nézve történeti jelentősége az, hogy kebelében Füle községben, Bardocz mellett öntötte Gábor Áron legelső székely ágyuit az akkor még kezdetleges vashámorban, mely ágyukkal hadképessé szerveződött a székelység s lelkesebb, önérzetes hadi müveletekre vált képessé, üdvös befolyást gyakorolván ez által a magyar szabadságharcz dicső menetére.

A minden alkotmányos életet megsemmisitő absolutismus után a restitutio in integrum elve szerint királybiró lett Bardoczon Csikszentimrei Székely Elek, Bemnek volt századosa; dulló lett Dávid Péter s később Cserey Gábor.

Azután jött a provisorium, mely a királybirói állást megszüntette s még a dullói — most szolgabirói — hivatalt is Bardoczról áthelyezte Oklándra, hol az az 1867-iki kiegyezés után is megvan mai napig, várva a közigazgatás végképeni rendezését.

Mily befolyással van valamely magasabb hivatali szervezetnek létezése azon helyre és vidékre, a hol székel, mind kulturális, mind anyagi tekintetben, azt a mindennapi tapasztalat mutatja. Hogy a bardoczi körnek oly hosszas időn át minden jelentékenyebb hivatal nélküli állapota valami nagy előnyére szolgált volna, bajosan lehetne bizonyitani. Én az ellenkezőjét merném állitani. Azért a f. hó 17-iki gyülésben az alispáni előterjesztésben jelzett irányt legalább egy szolgabirói különitmény, vagy kirendeltségre nézve a bardoczi körre előnyösnek tartom és létrejöttét ohajtom nemcsak anyagi, közerkölcsi, közmivelődési, de történeti méltányossági szempontból is.

A volt Bardocz fiuszék ezelőtti közigazgatási viszonyait részint saját tapasztalatomból, részint pedig már 47 év óta ott müködő fülei ev. ref. lelkész tiszt. Karácson György 1848-as honvéd huszár bajtársam közléseiből meritettem, ki többek között igy konkludál: „Mindezekből látható, hogy Bardocz fiuszék ügyei a közigazgatás terén minő hivatali közegek által intéztettek s jóllehet, hogy az eligazitandó ügydarabok a mult viszonyait tekintve, kevesebbek voltak, mint jelenleg, mégis azoknak ellátása az akkori hivatalos személyzetet igénybe vette, mennyivel inkább veszi most igénybe, midőn naponta oly sok és különféle ügyek ellátása forog kérdés alatt; minek ügylete elég indokkal szolgál arra, hogy Bardocz fiuszék külön szolgabiról hivatalt kaphasson, miként volt ez a mult időkben is, könnyitve lévén ez által a népen, az ügydarabok gyorsabb ellátás val s ugy a mostani nagy távolság megröviditésével, mely által a nép sok költségtől és időveszteségtől fog megkiméltetni. Hiszen vajjon Miklósvár fiuszék nem oly viszonyban van-e Háromszékmegyével? s miként ottan vagyon, ugy itt is méltán ohajtandó, hogy legyen főszolgabirói hivatal“. Ezek az ő szavai.

Ha valaki azt mondja, hogy pro domo beszélünk, vagyis irunk, feleletem az, hogy igazat mond, mert pro domo beszélünk, mert a Domus a közügygyel, a közérdekkel van egybekötve. Ez pedig méltó a tárgyalásra. Salus respublicae suprema lex esto!

Bardocz, 1900. decz. 23.

Dr Otrobán Nándor,
1848/49-es harczos.

* Ezen figyelemreméltó czikkely hozzánk későn érkezett s nálunk is késett. Azonban már a mult időkre szóló érdekes visszaemlékezés czéljából is szivesen közöljük. Szerk.

Világnapló.

Vezeti: **Bakó Sámuel.**

Kegyetlen nagy hideg és hó dominálja az egész mult hetet. Még az örök nap hazájában Olaszországban is csülökig ér a hó s Capri szigetén, hol ilyesmire soha sem emlékeztek, szánkázni lehet. A nagy hó és hidegnek egész természetes következményei csak a vasuti forgalmi akadályok és balesetek. Ezek az utóbbiak t. i. a balesetek szerencsére mind kisebb mérvüek voltak s csupán az Arad melletti Gyorok és Paulis állomások között történt tehervonat összeütközésnek van emberélet áldozata is Farkas fékező ugyanis az összeütközés következtében életét vesztette. — Lukács Béla temetése, kinek szerencsétlen haláláról megemlékeztünk a mult héten, óriási részvét mellett folyt le. S alig tettük sirboltba elhunyt nagy jelesünk, közéletünknek már is egy másik kiváló alakja fekszik ravatalon. Zalka János győri megyés püspök, a jótékonyságban páratlan főpap halt meg hosszas szenvedés után. Báró Fehérváry Geza honvédelmi miniszter is még mindig beteg s ő felsége a király kivánságára meghivták betegágyához Németországból is a legkitünőbb orvosokat. — Anarkista merénylet hirét is halljuk, Francziaországban Bézier városban egy törvényszéki tárgyaláson a közönség közül Geysse nevü anarkista revolveréből 5 lövést tett a végtárgyalás elnökére és biróira. A lövések közül szerencsére egyik sem talált. A merénylőt letartóztatták. Tettének okául azt vallotta, hogy ellensége minden társadalmi rendnek s igy a birói intézménynek is. Különben sem az elnökkel, sem a birákkal soha semmi összeköttetésben nem állott s igy személyes boszu nem is vezethette. — Megemlékeztünk volt arról a furfangos kasszalopásról, melyet a székesfehérvári dragonyos kaszárnyában követett el valaki, az ezredpénztárt vive magával emlékül. Mint hire jár, a kasszatolvaj Dióssy nevü főhadnagy személyében megkerült s a főhadnagyot már letartóztatták. Még eddig mindent tagad; de a bizonyitékok mind ellene vannak. — Nagy port vert fel Magyarországon a Nemzeti Szinház ujraépitésének a dolga is. A szinházátalakitási munkálatok miatt nyugtalankodókat azonban a miniszterelnök megnyugtatta — Ezen a héten nyilt meg a képviselőház s tárgyalni kezdette a költségvetést. Ezt azonban még egy jelentősebb aktus előzte meg, mely a kormánypárt helyiségében folyt le. Falk Miksa orsz. képviselő uj-évi üdvözlő beszédét a lapok sokféleképen félremagyarázták s Falk képviselő a beszédet a szabadelvüpárt ülésén olyan értelemben magyarázta meg, hogy ezzel az összes faktorok meg vannak most elégedve. — Ausztriában folynak a képviselőválasztások s a betöltendő 425 mandátumból már gazdára talált 360 s üresedésben van még 65. Megválasztottak 173 német és 152 szláv képviselőt. A többi mandátum sorsa még kétséges. — Nálunk vége felé jár a népszámlálás s eddigelé az eredményekből azt látjuk, hogy sokat szaporodtunk s a magyarság nagyban erősödött. — Nagy-Szeben városban az Uránia tudományos szinház 8 előadást akart rendezni, de a szászok a magyar előadás megtartását meggátolták. — Bökklin Arnold egy hires német festő is e héten halt meg s halála az egész világ müvészetére gyász. — A bur és chinai háborukról kell még beszámolnunk, hogy a hét fontosabb eseményeivei mind beszámoljunk. Hát ez rövidesen megeshetik, mert Kinában még mindig békealkudozás foly, a burok pedig még egyre verik az angolokat.

Népszerü felolvasás
a fonalas (rostos) len termelése, kidolgozása és értékesitéséről.

A nagymélt. m. kir. földmivelésügyi miniszterium rendeletére kisgazdáknak előadja **Füredy Lajos** m. kir. gazdasági szaktanár Kassán.

II.

Lássuk most, hogyan kell a lenvetést további életében ápolni; kezdjük először is azon, hogy a vetés kikelt és első levelében van; ha a föld akkorára megcserepesedett volna, akkor egy könnyü hengert járatunk végig rajta, hogy a cserepet összetöressük. Ha azután a vetés elérte a 20 cmeter hosszuságot, azonnal el kell kezdeni a gyomlálást, a mit későbbre hagyni azért nem szabad, mert különben a vetést nagyon összetipornák. A gyomlálást kézzel kell végezni száraz időben, harmat elmultával, mert különben a vetést is kitépnők. Erre a munkára legjobb lesz olcsó munkaerőt, leányokat és gyermekeket alkalmazni. Belgiumban ezzel egyidejüleg egy más, igen fontos, de drága munkát végeznek. Ott ugyanis tudja a nép, hogy a len, ha megdül, teljesen elveszti értékét; épen azért, hogy ezt megakadályozzák, a vetés fölé száraz fagalyakból, rőzséből egy hálót tesznek, a melyen a vetés keresztülnövekszik; ez által támasztékot nyer, ugy hogy nemcsak hogy meg nem dülhet, de növekedése is meggyorsittatik. Ezt a munkát ugy végezik, hogy leszurnak a vetésbe, sorban egymás mellé, egymástól 50 cm. távolságra apró kis, fából készült ágasokat, a melyeknek teteje a földből mintegy 50 cm. magasan kiáll; ezeknek felső villáiba botokat fektetnek és ezekre a botokra azután ráfektetik a száraz fagalyakat, de csak oly ritkán, hogy a nap sugara a galyhálózaton átsüthessen.

A lenvetés ezek után semmiféle más ápolásban nem részesül, a mig ki nem nyüvik. A len elvirágzása

---

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCZÁJA.

Szeresd az állatot!

— Irta: **Fülei Lajos.** —

Hogyha a természet szép rendjébe nézünk,
Valami szokatlan, édes gyönyört érzünk.
Szin, pompa, czél, összhang — mind rendre csodáljuk,
Mindenben az Isten bölcsességét látjuk.

Szeretet az Isten, szeretet az élet,
Ennek a szikrája az emberi lélek,
Hogy ragyogó kincsét mindenre kitárja
S legyen a természet bölcs, szelid királya.

Uralkodjék észszel, a sziv melegével,
Hiszen, még a nap is csak érette kél fel.
Érette van minden, az állatvilág is,
Érette fakad az utolsó füszál is.

Hej, de sokszor látjuk — tisztelettel szólva —
Mintha csak az ember, nem is ember volna.
Veréssel, kinzással ront az állatjára,
Pedig kenyérszerző az a szegény pára!

Erdőben, ligetben, fáink árnyékában,
Vad gyönyörrel üzött madárpusztitás van.
S egyre szaporodik a föld vészes férge,
Azért oly szomoru az ember vetése...

Az otthonnak, régen, be más tájéka volt:
A megkimélt madár eresz alatt dalolt,
Gyönyörén kinyilott a virágos ablak
S azon át kijutott egy kis morzsa, abrak.

Mezőn, istállóban békés nyájak éltek,
A miket apáink becsültek, kiméltek.
Meg is volt a haszna a konyhán, fészerbe',
Mindig volt apritni valamit a tejbe.

Akármerre tekints, nincsen olyan állat,
A mely okkal-móddal neked nem szolgálhat,
Igy vagy amugy, de mind a hasznodra élnek,
Saját javad mondja: szeressed, kiméld meg.

Hallgass tehát a sziv, a törvény szavára,
Bánj az állatokkal jól magad javára.
Az örömét, hasznát lépten megláthatod,
Légy igazi ember: szeresd az állatot.

Ujévi gondolatok.

Irta s az Iparos Önképzőkör 1901. jan. 7-iki fillérestélyén felolvasta: **Kovács Dániel.**

(A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárczája).

(Vége.)

Tudomány és munka erény nélkül olyan, mint a levegő napfény nélkül. Szerezzük meg az erény fegyvereit.

„Az erény — mondja br. Eötvös — nem egyéb, mint hogy magunk is teljesitsünk mindent, mit másoktól követelünk“.

Az ember társaságban született, egyiknek a másikra szüksége van. Életszükségeink kielégitésére nem kerülhetjük az érintkezést s mennyi önzés, mennyi hiuság, irigység, káröröm, gyülölség, gyanusitás, szeretet és bizalom hiánya állja utunkat törekvéseinkben!!

Sok időbe kerülne, hogyha én ezeket az indulatokat itt sorban káros hatásukkal együtt bemutatnám, sajnos, hogy az élet bőven szolgáltat ezekre példákat. Vagy talán nem önzésből tesszük minden lépésünket, nem csak olyan munkát vagyunk hajlandók teljesiteni, melynek reánk háramló hasznát a munka teljesitése után biztosan látjuk?! Vagy nem látjuk naponként, hogy mint akadályozza meg az önzés olyan társadalmi intézmények létesülését, melyeknek fentartása bizonyos terhet ró reánk, de közvetlen hasznát nem látjuk. Vagy miért vagyunk ellenségei egy-egy közutnak, sétatérnek, aszfalt járdának csak azért, mert az ezekre forditandó költségekből egy bizonyos rész minket is terhel? Miért nem látjuk be, hogy mikor a közállapotok javulnak, saját helyzetünk is javul, hogy rendezett közállapotok, rendezett társadalmi viszonyokat szülnek; a társadalmi viszonyok kedvező volta pedig az egyesek életére gyakorol üdvös hatást?! Mind az a tény, a mit a köz érdekében egyéni áldozatok árán is gyakorolunk, reánk mint egyénekre háramlik vissza sikereiben.

Ne tekintsünk hát mindig arra, hogy mi magunk élvezzük közvetlen sikerét tetteinknek; akkor „miért ültet az aggastyán fákat, hogy ha tudja, hogy ő annak gyümölcsét nem élvezi“.

Vajjon nem boldogságunk elé vetünk-e gátat, midőn egy-egy embertársunk sikerét megirigyeljük s törekvéseinek irigységből gátat vetünk vagy meggyülöljük, ha észrevesszük, hogy képes javunkra munkálni, vagy meggyanusitjuk, ha okos terveivel előáll!? Bizony mi vagyunk a hibások, kik a helyett, hogy az arra való embereknek cselekvő erejét hathatós támogatásunkkal még akkor is növelnénk, ha esetleg a siker oroszlán része nekik jut, irigyeljük, gyülöljük, meggyanusitjuk, a cselekvés teréről elüzzük őket.

Ezek azok az indulatok, melyek ellen folytonosan küzdenünk kell. És hogy küzdelmünk sikeres legyen, küzdjünk ellene a szeretet fegyverével.

A szeretet olyan, mint tavaszi csendes eső után a szelid napfény, tenyészetet eszközöl mindenütt. Szeretet a szivnek olyan szükséglete, melynek kielégitésére épen ugy vágyunk, mint a tikkadt növény az üditő csőre. A szeretet boldogsággal tölti el szivünket s olyan, mint a pálma, mely saját terhe alatt nő, minél többször gyakorlod, annál erősebb.

Ha önzés, irigység, gyülölség helyett szeretetet várunk embertársainktól, előbb a mi szivünk legyen telve ezzel a balzsammal; szeressünk önzetlenül „ki önzését legyőzi, a legnagyobb akadályt győzi, mi boldogságának utjában áll“ — mondja a költő. Minden tettünket hassa át társaink iránt való forró szeretetünk, mely „olyan, mint a nap, mely annál erősebb, minél sötétebb helyre veti sugarát“.

Kimondhatatlan a szeretet hatalma. A ki szeret, elfelejtkezik önmagáról, másoknak boldogsága örömmel, boldogsággal tölti őt el. A ki szeret, annak élete a mások boldogitására irányul s ennek a törekvésnek sikere adja meg az ő boldogságát.

Nem kisebb hatása van a bizalomnak. A bizalom közelebb hoz egymáshoz bennünket, megismertet egymás bajaival, törekvéseivel, vágyaival s módot ad arra, hogy egymásnak a küzdelemben segitségére legyünk. Hiszem, ha egymás bajait nem ismerjük, hogy várhatjuk egymás segitségét; vagy tud-e ott az orvos segitni, a hol a bajt nem ismeri. Igaz, hogy bizodalmunk sok visszaélésre adott már okot, de itt is idézhetem br. Eötvös szelid tanácsát: „Szükséges, hogy bizodalmunkban óvatosak legyünk, de még szükségesebb, hogy óvatosak legyünk bizodalmatlanságunkban. Több ember vált azért szerencsétlenné, mert kelleténél kevesebb, mint azért, mert kelletinél több emberben bizott.

Ha pedig boldogságunk utjába betegség, elemi csapások gördülnek, melyek vagy magunkat, vagy szeretteinket sujtják s miknek elháritása emberi erőnket felülmulja, nem adta-e nekünk a Teremtő a hit fegyverét, melylyel, mint az ő bölcs akaratában való megnyugvással a vallás vigasztaló szavait keressük: „Legyen meg az Ur akarata“?!

Küzdjünk tehát kitartással az élet utjain; küzdelmeinket jellemezze az ismerettel párosult munkaszeretet, hassa át a mindent megtermékenyitő önzetlen szeretet s tegye gyümölcsözővé az Istenbe vetett rendithetlen hit és az ő akaratán való megnyugvás. Hozza meg az ujév mindnyájunknak reményeink teljesülését.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

után a virágok helyén kifejlődik a gubó és a gubókban a mag, azontul tehát a kórót, ha rostra termesztjük, ki lehet szedni előbb vagy utóbb, kivéve azt az esetet, hogy ha a lenakár a sok esőtől, akár a viharoktól megdült, a mikor is azt minden további számitgatást félretéve, a teljes elvirágzás után azonnal ki kell nyüni a földből, mert különben ott rothad meg a földön fekve.

Ha ellenben a vetésünk szépen talpon áll és eléggé sürü, akkor meg kell tudnunk itélni az érettségét, a mely háromféle lehet. Az első érettségi fokot akkor értük el, a mikor a teljes elvirágzás után a mag a gubókban épen csak hogy kifejlődött, de még egészen tejes, a mikor tehát még a kóró is egészen zöld és tele van levelekkel, vagyis a zöld érés; ha a vetést ebben az állapotában szedjük ki, ugy a legpuhább, legfinomabb, legfényesebb, de egyuttal leggyengébb rostot kapjuk, hanem a magot, a mely akkor még éretlen, elvesztettük, miért is azt, utánérleléssel is csak olajgyárakban fogjuk értékesiteni.

A lennek második érettségi foka akkor köszönt be, mikor a lomb a kórónak fel hosszuságára lefonynyad és lehull, a mikor ugyanez alatt a mag a gubókban elkezd megsárgulni és a kóró szinte átcsap a zöldből a sárgásba. Ha a lent ebben a félérett állapotában takaritjuk le, akkor abból kapjuk a legerősebb rostot, a mely egyuttal elég zsiros és puha is lesz, másodszor pedig kapunk olyan magot, a melyet utánérleléssel meg is érlelhetünk, ugy hogy az azután a jövő évben vetésre is használható lesz. Ennek elérhetése végett tehát a kinyütt kórót előbb a tarlón keresztbe lefektetve 24 óráig megszikkasztjuk, azután pedig azt kötetlenül egy karóhoz 1 öl hosszu háztető formájára feltámogatjuk, a mely munkát sátorozásnak nevezünk.

A kórós len azután e sátorokon addig marad feltámogatva, a mig a mag a gubókban teljesen megérik és a kóró egészen megszárad, a mihez többnyire 8—12 nap szükséges. Akkor azután a sátrakat vagy mindenestül rakjuk szekérre, vagy kévékbe kötjük és ugy hordjuk be a pajtákba, a hol aztán következik a gubók leválasztása. Erre a czélra a külföldön mindenféle gépet is használnak már, de a legolcsóbb s a mellett legjobb munka a gerebenezés.

E czélra van egy deszkára erősitett vasfésü, melynek gömbölyü, 2 cm. vastag, 1' hosszu, egymáshoz közel álló 15 aczélfoga van; ha ezen a fésün — a mely gerebennek neveztetik — keresztülhuzunk egy marokra való lenszalmát, ugy ennek gubói teljesen leválnak, a melyeket azután tehire el kell tenni száraz, szellős, tiszta levegőjü magtárba vagy olyan padlásra, a melyhez se az istálló szag, sem konyhafüst nem jut és megvárni, a mig ott teljesen kiszáradnak, a mikor is azokat esetleg még télen át, ellenben ha a magot vetésre akarjuk használni, akkor csak tavasszal, vetés előtt, ki fogjuk csépelni. A gerebenezés után maradó lenkórót pedig, ha azt nem akarjuk önmagunk kiáztatni, összeköthetjük $^1/_2$ méter vastag kötegekbe és elszállithatjuk a gyárba, a mely azt azonnal lemázsálja és ki is fizeti. A lennek ilyen módon való kiszedése, az tehát az a módszer, a melynek alkalmazásával azt most gyári czélokra is lehet termeszteni.

Ha a lent teljesen érett állapotban nyüjük, t. i. harmadik érettségében, akkor a rost durva, törékeny, száraz, fénytelen és merev lesz, nehezebben áztatható, de a mag akkor lesz legjobb, legérettebb.

Ezek után tehát, ha a szalmáról le van választva a gubó, következik a szalmás lennek áztatása, a mely történhetik harmaton, hideg vizben, meleg vizben és vegyi szerekkel.

Mielőtt ennek részletes fejtegetésébe bocsátkoznék, előre kell bocsátanom, hogy a lenkórót nemcsak hogy nem kell kiáztatni rögtön a lecséplés után, de sőt nagyon sokkal jobb azt vagy a csürbe rakva, vagy künn a szabad ég alatt kazalban hagyva, télen át pihentetve, csak jövő évben kiáztatni; mert azon idő alatt a rost a belső pozdorjából minden nedvességet magába vesz, vagyis a pozdorja teljesen kiszárad s tavasszal épen ezért sokkal könnyebben lesz kiáztatható.

Jöjjünk most tisztába először is azzal, hogy mit tesz áztatni? Az áztatás nem egyéb, minthogy vizben feloldjuk azt az enyveket, a melyek a rostot a pozdorjához hozzáragasztják, továbbá azt az enyvet is, a mely az egyes, finom szálakat egymáshoz ragasztja. Az áztatás az a munka, a mely jól végezve a gyengébb minőségeket is javitja, ellenben rosszul végezve a legjobb minőségeket is megronthatja. Nem szabad ugyanis azt gondolnunk, a mit nagyon sokan, hogy az elégtelenül áztatott lenkóró kitilolása után az apró pozdorja kiszedését majd elvégzi a gereben (héhely), mert hiszen a héhely (gereben) igaz, hogy pozdorját is lekarczol a tilolt lenről, hanem bizony sok szálát el is szakit ugy, hogy azután gerebenezés után kapunk 50 százalék rövid szálat és 50 százalék kóczot.

Jöjjünk tehát tisztába az áztatás főfeltételeivel. Az olyan len, a mely tenyészideje alatt sok esőt, vagy földalatti vizet kapott, a mely a napon idejekorán megérett, rossz bánásmód miatt elsatnyult, az többnyire kevésbbé tartós levén, nem tür el oly hosszu ideig való áztatást, mint az egészséges; azt tehát az áztatás alatt többször meg kell vizsgálni és inkább előbb kivenni az áztatóból. A jó, tartós len ellenben több áztatást is elbir és azt áztatjuk addig, a mig csak azt nem látjuk, hogy az áztatóból kivett próbakórók szalmája oly könynyen eltörik, mint az üveg s ha a kórót a gyök fölött 2 czollnyira és onnantól fölfelé ismét fél láb magasságig megtörjük, akkor a bennmaradt szalmás részt, ha jól ki van áztatva, ki lehet huzni ugy, mint a füzfa belsejét a füzfasipból anélkül, hogy az elszakadna és anélkül, hogy azon egy csepp rost rajta maradna.

Minél vékonyabb szálu a len és minél hidegebb az áztató viz, annál nehezebben, minél vastagabb a kóró és minél melegebb a viz, annál könnyebben fog az kiázni. Nem lesz tehát nehéz ezek után kitalálni, hogy ha pl. egy lassu folyásu patakban áztatjuk a lent, akkor annak tetején a viz melegebb levén, az áztatás végett berakott és kövekkel vagy más nehezékkel viz alá buktatott len-kévek közül a felsők mindig előbb fognak kiázni, mint a viz fenekén lévők.

Azt is hangsulyoznom kell, hogy a len a gyökérrésznél ott, a hol az mindig vastagabb, sokkal előbb és sokkal könnyebben is ázik ki, mint a hegyén a virágjánál. Az elmondottak után tehát világos, hogyha pl. patakban akarunk áztatni, legokosabb lesz a kévékbe kötött lent a vizben függőlegesen felállitani, hogy ez által a nehezebben kiázó virágos vég kapja a patak felső részében lévő melegebb vizet, a könnyebben kiázó gyökérrész pedig az alsó hidegebb vizet.

Persze, hogy ezt sebes folyásu patakban nem lehet megtenni, miért is a lenkévéket vagy egy uszó ládába kell beállitani ugy, mint azt Belgiumban teszik, vagy pedig a folyóviz mellett kell ásni olyan mély gödröket, a minő magas a len kórója s azokba beleereszteni a patak vizét ugy, hogy annak állandó, lassu lefolyása is legyen. Visszatérve az előbb emlitett belgiumi áztatásra emlitettem, hogy ott ládákba állitják bele a lenkévéket. Ez a lehető legtökéletesebb áztatási eljárás, a melyet ott egy lassu folyásu folyóvizben végeznek, melynek sebessége perczenkint egy öl és mélysége mindenütt 2 méternél több, ugy, hogy gabonáshajók is járhatnak rajta. Az áztatóládáknak a feneke ki van deszkázva, de az oldalai csak léczből vannak, ugy hogy a folyó vize azon keresztül folyhat. A ládák magassága 1 és fél méter, szélességük, hosszuságuk egyformán 4 méter; a ládákat ugy használják, hogy kinn a parton teleállitják lenkévékkel, melyekből azokba körülbelül 10—12 mmázsa fér s azután ráeresztik a vizre egy a part oldalába vágott gádoron, ugy, hogy azok akkor a viz tetején usznak. Hogy alámerüljenek, először szalmát raknak a lenkévék fölé, arra aztán deszkákat tesznek s ezeket végül kövekkel megterhelik. A láda mindaddig, a mig a len száraz, a viz tetején uszik s csak később, a mikor a viz beleszivárog és fölülről is nyomja a nagy suly, akkor merül a viz alá.

Igy marad azután a viz melegsége és a len minőségéhez képest 8—14 napig, a mig teljesen kiázik; azután a köveket a ládákról leszedik és a kévéket kidobálják a partra; ott először felállitgatják azokat, hogy a viz lecsurogjon róluk és 24 óra mulva a kévekötelekel kioldozva, a kévéket künn a gyepen szétnyitják és felállitgatják kis kerek, toronyhoz hasonló kupokba, a hol aztán a nap megszáritja és megfehériti, miért is ezeket a kis kupokat ki szokták forditani kétszer is. Ha a kupok teljesen kiszáradtak, akkor azokat kévékbe kötve, beviszik egy szellős, száraz pajtába és ott tartják el egészen a tilolásig.

Ezzel elmondtam volna a ránk nézve legfontosabb, hidegvizi áztatást, megjegyezvén, hogy az áztatáshoz nem szabad akárminő hegyi patak kemény vizét használni; legjobb a lágyviz, olyan, a minőben a szappan jól habzik és a melyben a ruhát jól lehet mosni; jó a kénes viz is és igen jó az olyan is, a mely tőzegtelepeken folyik keresztül. Az áztatásnál a vizberakott lenkévék besülyesztéséhez nem kell mindig köveket használni, lehet azok helyett gerendákat, vizzel megtöltött petroleumos hordókat, vagy a hol az nincs, ott egyszerüen földet is rakni rája nehezitőül.

Az áztatásnál mindig az a fődolog, megpróbálni, vajjon lejön-e már a szalmáról a rost s csak ha az csalhatatlanul látszik, akkor hagyni abba az áztatást.

Szokták a lent harmaton is áztatni, vagyis kiteritik vékonyan, szálankint egymás mellett a gyepre, ott hagyják vagy egy hónapig, a hol aztán a tavaszi vagy őszi eső, vagy a hosszu éjjelek bő harmatja végzi el az áztatást. A melegvizi áztatás czementkádakban 30°meleg vizben történik; az már egyik módja a mü-áztatásnak, a melylyel 3—4 nap alatt és végül a gőzáztatás, a melylyel 6 óra alatt teljesen ki lehet áztatni a lent.

Bárhogyan áztattunk is, az áztatás után a len jól megszáritandó, hogy a pozdorját abból ki lehessen törni. E czélra a külföldön most már mindenféle gépek vannak használatban, de azért ott is mindenütt látható az önök előtt is ismert kézi tiloló, a melylyel épen olyan jól ki lehet dolgozni a lent, mint bárminő géppel, föltéve t. i. azt, hogy a len jól lett légyen áztatva és száritva.

T. gazdatársak! Ezt az előadást nem azért tartottam, hogy önöket csak elszórakoztassam, hanem azért, hogy önöket rávegyem a nagyobbmérvü len termelésére. Tudjuk mindnyájan, hogy a lentermelés minálunk most egészen el van hanyagolva, de a magas kormány engemet azért nevezett ki ide és azért küldött ki az önök tanitása végett, mert magasabb czéljai vannak a lentermeléssel; mert tudva van, hogy Magyarországból vászonnemüek és csipkékért évenként 32 millió korona megy ki a külföldre, a mely pénzt hazánk számára csakis ugy fogjuk megtakarithatni, ha a fonó- és szövőipart magának a lennek termesztése által fogjuk támogatni. Tudjuk azonban azt is, hogy mai napság már nemhogy a nagygazda, de még a kisgazda sem ér rá a lent a megtermesztés után kiáztatni, tilolni, fonni, szőni, annyival is inkább, minthogy a hatóság sem engedi meg minden patakban az áztatást, másrészről pedig a munkáskéz a sok kivándorlás miatt annyira megdrágult, hogy a fonalat kézzel sodorni és a szövőszéken a vásznat abból szőni nemhogy kifizetné magát, de a munkás még rá is fizet, mert a vászon a piaczon olcsóbban megvehető. Épen ezért a len termesztését most már más irányban kell felkarolni, t. i. ugy, hogy a gazda az ő földjén termessze meg a lent, száritsa meg a sátorozás módján, a magot gerebenezze le s azután adja el a termést áztatás nélkül azon gyáraknak, a melyeket a nagyméltóságu kormány most már erre a czélra felállittatott.

Ilyen gyár most már Magyarországban kettő van, az egyik az „első magyar lenkikészitő-gyár“ Komárommegyében, Nemesócsa-Tany vasuti állomás mellett, a másik az „első szepesmegyei lenkikészitő-gyár“ Szepesmegyében, Szepes Olaszi vasuti állomás mellett. Mindkét gyár ugyanegy embernek, Fiedler János gyárosnak vezetése alatt áll, a ki a lentermelő gazdákkal 20 esztendőre oly szerződést kötött, a mely szerint kötelezi magát azoktól a kórós len szalmáját, fél méter vastag kötegekbe kötve áztatás nélkül mázsa számra átvenni és fizet 100 kilóért 5—9 koronát, a szerint, hogy a kóró átlagos hosszusága 5—100 centiméter közt változik, a kicsépelt és rostált magnak 100 kilójáért pedig 20—24 koronát és ha az eladóval nem tudna megegyezni, akkor a vitát egy választott biróság dönti el.

Magától értetődik, hogy ilyen gyárakat a jövőben minden lentermelő vidéken fel kellene állitani épen ugy, a mint hogy a burgonyatermelő vidékeknek is meg vannak az ő szeszgyáraik és örömmel adhatom tudtára önöknek, hogy ennek a megvalósulása már csak rövid idő kérdése. Addig is azonban el lehet kezdeni most már a lentermelést az előbb emlitett két gyár számára ugy, hogy megvásároljuk a magas kormány által olcsón adott magot és a terméssel a fent leirt módon bánunk el s csak arra kell vigyáznunk, hogy a vasutra egy egész vagonrakománynál kevesebbet ne adjunk fel, mert mig a nem teljes vagonrakománynál a vasuti szállitási dij oly magas, hogy már kisebb távolságoknál is felemészti a termés értékét, addig teljes kocsirakománynál annyira olcsó, hogy pl. 100 klgrmnak szállitásáért 700 kilométernél sem fizetünk többet 2 koronánál!

Hogy tehát egy teljes vasuti kocsira valót megtermeszthessünk, arra kell legalább 3—6 kataszteri hold, miért is azt kisgazdák csakis ugy fogják jövedelmezően termeszthetni, ha 1—1 holdjával többen fognak összeállni.

Egyszóval a len termelése nemcsak hogy korai pénzt juttat a gazdának, esetleg még aratás előtt, hanem a kereskedők csalásaitól is megoltalmaz. Isten adja, hogy eredményt érjünk vele mielőbb s hogy igéim ne hangzottak légyen el ugy, mint a kiáltó szó a **pusztában!**

A székelyudvarhelyi jótékony nőegylet tagjainak betüsoros névjegyzéke.

Nőegyletünk jubiláris közgyülése elhatározta, hogy a 25 éves fennállás és a jubiláris ünnepély emlékének megörökitésére Emlékkönyvet ad ki, mely a díszközgyülés jegyzőkönyvén kivül foglalja magába a 25 évi bevételeknek és kiadásoknak táblázatos kimutatását, a módositott alapszabályokat s végül az egyesület jelenlegi tagjainak névsorát. A választmány ezen emlékkönyv hü és pontos szerkeszthetése érdekében elhatározta, hogy a titkár által a pénztári napló alapján e czélra összeállitott tagok névsorát az esetleges tévedések kiigazitása végett hirlap utján közzéteszi s felkéri az igen tisztelt tagokat, hogy az észlelt hibákat alólirott titkárral minél előbb tudatni sziveskedjenek annyival is inkább, mert a nagymélt. belügyminiszterium a módositott alapszabályokat megerősitve visszaküldötte s igy az emlékkönyv mielőbbi kiadásának semmi sem áll utjában. A módositott alapszabályok a megerősités napján 1900. decz. 14-én léptek életbe, ezek szerint az egyesület tagjai háromfélék: 1. Alapitó tag, ki egyszersmindenkorra legalább 40 koronát fizet, minek alapján állandó választmányi taggá lesz. 2. Rendes tag, ki évenként 2 koronát fizet. 3. Tiszteletbeli tag választás folytán. Az 1900. decz. 14-ike előtt az egyesületbe belépett régi tagoknak a régi alapszabályok értelmében szerzett jogai azonban érvényben maradnak s igy a 10 koronánál többet fizetők mint régi felülalapitók továbbra is örökös választmányi tagokul tekintetnek, a legalább 10 koronát fizetők állandó egyleti tagok maradnak, a 10 koronánál kevesebbet fizetett régi tagok pedig, ha nem akarnak évi 2 koronát fizető rendes tagok lenni, választmányi határozat alapján a befizetett összeget kiegészithetik 10 koronára s ekkor minden továbbfizetési kötelezettség nélkül állandó egyleti tagok maradhatnak. A jelenlegi tagok névsora:

Örökös választmányi tagok, mint régi felülalapitók, kik 10 koronán felül fizettek: Ádám Dénesné (Budapest) 20 frt, Barabás Andrásné, Barabás Jenőné, Bartha Károlyné, özv. Becsek Dánielné, Bencze Mártonné (Oklánd), Betegh Pálné 6—6 frt, Bod Károly tiszteletbeli titkár, Bod Károlyné ktv. 10 frt, Boros Károlyné 6 frt, Biró Pálné 1 arany, Czirják Anna 15 frt, Cseh éli Adolfné, Damokos Andorné, Dárszon Béláné (Gyergyó-Szent-Miklós) 6—6 frt, özv. Dániel Imréné 10 frt, özv. Dániel Elekné (Brassó), Demény Ferenczné, özv. Doros Györgyné, Égelmayer Adolfné (N.-Szeben) 6—6 frt, Fark Kristófné (Erzsébetváros), özv. Fejérvári Lajosné 10—10 frt, Félegyházi Antalné 6 frt, Forsatz Antalné 8 frt, özv. Fülöp Béláné (Kolozsvár), Fröhlich Zsigmondné, Gál Jánosné, Gáspár Balázsné 6—6 frt, Gergely Ferenczné 10 frt, Georgiás Györgyné, Gold Ferenczné, Gönczi Lajosné 6—6 frt, dr Gyarmathy Dezsőné (Homoród-Szt-Pál), Gyarmathy Ferenczné 10—10 frt, özv. Gyarmathy Sándorné 6 frt, gr Haller Jánosné (Héviz) 50 frt, dr Heltai Ferenczné (Budapest) 20 frt, Héjjas Kálmánné (Budapest), Hlatki Miklósné, Homolai Lajosné, Jakab Gyuláné (H.tSzt-Márton), Józsa Endréné, özv. Kabos Károlyné, Kassay F. Ignáczné, Kassay Sámuelné (Oklánd), Kaiser Józsefné, Kelemen Györgyné, Keresztesi Arthurné 6—6 frt, özv. Kis Ferenczné tiszteletbeli alelnök 10 frt, Koncz Lajosné 10 frt, özv. Kovács Györgyné ktv., Lehágel Józsefné, Lányi Imréné, László Domokosné tiszth. alelnök 6—6 frt, Madarász Veronika ktv. 8 frt, Máthé Pálné (Bikafalva) 10 frt, dr Mezei Ödönné, Metz Károlyné (Kőhalom), Mikula Antalné 6—6 frt, Nagy Irma 10 frt, dr Nagy Sámuelné, Németh Albertné, Papp Zakor Endréné, özv. Pálffy Ferenczné, Pál Istvánné (Csik-Somlyó), Persián Jánosné, br. Pongrácz Vinczéné (Budapest), Rápolti Domokosné, Reincold Olivérné (N.-Enyed), Riemer Gusztávné, Sándor Domokosné (Sz.-Keresztur), Sándor Józsefné (Andrásfalva), Sándor Mózesné tb. alelnök, Sebesi Ákosné (Segesvár) 6—6 frt, ifj. Solymossy Jánosné 10 frt, Stolosesku Miklósné, Steinburg Ottóné 6—6 frt, Stratzinger Emilné (Budapest) 10 frt, Simó Pálné, Szabó Farkasné, Szabó Albertné, Szabó Istvánné 6—6 frt, özv. Szabó Károlyné 15 frt, özv. Szabadi Ferenczné 8 frt, Szabadi Tivadarné, Szakács Károlyné, özv. Szakács Mózesné 6—6 frt, br. Szentkereszthy Stephanie 10 frt, Szeles Teréz, Szőcs Mártonné (Csik-Szereda) 6—6 frt, Tamás Albertné 7 frt, Teichner Jakabné 10 frt, dr Török Albertné 26 frt, özv. Török Pálné tiszteletbeli elnök 50 frt, Vadmau Lajosné 10 frt, dr Válentsik Ferenczné, özv. Válentsik Józsefné 6—6 frt, Vánki Kálmánné 7 frt, Ugron Gáspárné (Bikafalva), Ugron Gáborné (Budapest) 10—10 frt, Ugron Lázárné tb. elnök 100 frt, Ugron Jánosné (Bögöz) 10 frt, özv. Ugron Istvánné, Zakariás Józsefné, Zálogkölcsön-intézet 6—6 frt.

Állandó rendes tagok, kik egyszersmindenkorra legalább 10 koronát fizettek: Amberboi Józsefné, André Helén, Bagdi Imréné (Tisza-Lök), Bajna Ferenczné ktv., Bányai Vitálisné, Baráczi Albert, Bedő István, Bölke Ida, Biró Sándorné, Brei Imréné, Betegh Pál, Csanádi Zalánné 5—5 frt, Cseh éli Adolf, dr Damokos Andor 6—6 frt, Daragi Béláné (Brassó), Daróczi Jánosné, Daróczi Miklósné, Dávid Károlyné, dr Demeter Lőrinczné, Demeter Endre, dr Egyed Balázsné, Fankovics Gyuláné 5—5 frt, Farczádi Lajos 10 frt, Fark Kristóf (Erzsébetváros) 5 frt, Fás Gyula 6 frt, Ferenczi Gyuláné, Ferenczi Endréné (Deés), Félegyházi Antal, Flórián Boddánné, Finkér Lászlóné, Galter Jánosné, Gál Sándorné, Gál János ktv. 5—5 frt, Gönczi Lajos 6 frt, Györke Károlyné (Olasztelek), Hart Frigyesné, Hann Károly ktv. 5—5 frt, Harmath Ödön 10 frt, Héjja Endréné (Kolozsvár), Hollaky Arthurné, Hoffmann Sándorné, Hollschuh Lajosné (Budapest) 5—5 frt, Illyés Miklós 10 frt, Jánosi Gyuláné, Jung-Cseke Lajos, Kandó Mózesné, Kassai Lászlóné, Keiller Györgyné, Kovács Dániel, dr Kovács Móziczné, Kruk Jánosné, Laukó Albertné (Arad), Láng Endréné (Segesvár), gr. Lázár Ádámné, dr Lukácsffy Istvánné, Makrai Lőrinczné (Kolozsvár), Martinovics Szilárdné, Martini Róbertné (Segesvár), Miskolczi Károlyné, Nagy Lászlóné, Nenovics Szilárdné, br. Orbán Jánosné, Pálffy Jenő, Pálffy Károlyné, Pavelka Pálné ktv., Pálmay Józsefné, Pecz József (Budapest), Persián János, Rados Ignáczné (Budapest), Ravasz Árpád, Raduly Jánosné, Rájner Józsefné 5—5 frt, dr Ráczkövi Sámuel 7 frt, Reisz Ernőné, Riemer Ede (Budapest), Roediger Gyuláné, Rössler Károlyné 5—5 frt, Sebesi Ákos (Segesvár) 6 frt, özv. Soó Károlyné, dr Soó Rezső, Schuller János ktv., Soó Gáspárné, dr Solymossy Lajosné, Szabó András, Szabó Árpád titkár, Szabó Bálintné, Szabó Dénesné (M.-Vásárhely), Szabó Józsefné, Szabó Pálné, Szatmári Elekné, Szántó Lajosné, Székely Dénesné ktv., Szenti Bálintné (Budapest), Szenkovics Jánosné, Szőllőssy Ferenczné, Szőllősi Sámuelné, Szőcs Dánielné, Szuppán Vilmosné (Budapest), Tamás Károly, Técsi Istvánné, Tibád Gergelyné, Tibád Józsefné, Tollas Károlyné (Kolozsvár), Tompa Árpád, Tripolszky Gyuláné, özv. Török Bódogné (Gyula-Fehérvár), Vas Györgyné, Vargha Ida ellenőr, Váró Ferenczné (N.-Enyed), Velics Károlyné, Virág Józsefné, dr Voith Gerőné, Weinberger Fanni, Zimni Ferenczné 5—5 frt.

Évenként 1 frtot fizető rendes tagok: Ágoston Józsefné, Bálint Györgyné, Bobek Antalné, Derzsi Jánosné, Dimény Zsigmondné, Dózsa Jakabné, Embery Árpádné, Felcki Pálné, Fejes Áronné, Felszegi Dénesné, dr Görgényi Károlyné, Jánosi Péterné, özv. Jenei Albertné, dr Kassai Albertné, Kassai Endréné, Kassai Ákosné, dr Kovácsy Albert, Krausz Ernőné, Lázár Róza, Nosz Gusztávné, Pap Andrásné, dr Roth Fülöp, Sterba Ödönné, dr Valentsik Ferencz, Valentsik Domokos, Vitályos Gergelyné.

A választmány megbizásából közli:

Szabó Árpád,
titkár.

Közmivelődés.

Meghivás. Az „Udvarhelymegyei Tanitó-Egylet“ székelykereszturi köre f. évi február hó 13-ik napján d. e. 9 órakor kezdődőleg Székely-Kereszturon az állami iskolában gyülést tart, melyre a tagokat és tanügybarátokat tisztelettel meghivom. A gyülés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. A mult gyülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesitése. 3. Tanit Mántó György saját iskolájában phonomimikai rendszer szerint. 4. Felolvas Simó Lőrincz. 5 Szaval Toth Vilmos 6. Székely Keresztur közmivelődési szempontból ismerteti Balogh Róza u. h. 7. A tanügyi eseményeket ismerteti Belle László. 8. Szabad előadást tart Szász Béla. 9. Jelentések, inditványok. 10. A jövő gyülés helyének és tárgysorozatának megállapitása. Kelt O.-Hidegkuton, 1901. január hó 15-én. Sándor Lajos, elnök.

Iparügyek.

Előadások iparosaink részére. Negyedszer gyültek össze iparosaink mult vasárnap a polgári önképzőkör nagytermében, hogy hasznos szórakozással eltöltsenek egy rövid órát. Polgártársaink s többen a tanárok is igen szép számban voltak jelen. Spaller József tanár vezetésével felvonultak a helybeli szakiskolai növendékek is. A mi igen helyes és méltán elismerés illeti érette Hargita Nándor szakiskolai igazgatót, kinek igazgatása alatt valóban szellemileg és gyakorlatilag egyformán képzett, a mai életre szánt iparosok nevelkednek. Az előadást Spaller József gyengélkedése miatt Solymossy Endre ev. ref. koll. tanár, az előadásokat rendező bizottság elnöke tartotta meglepő sikerrel. Ezuttal „A gépek átalakitó hatása a gazdasági életre“ czimmel tartott érdekes fordulatokban gazdag előadást általános figyelem mellett. Az előadás a következő pontok körül forgott:

Mezőgazdaság. Európa népessége az uj korban megszaporodott. Évi szaporodás 2 millió. A mai ember több kenyeret, hust, kőszenet, vasat fogyaszt. A régi területek kimerültek. A termékek drágák és elégtelennek látták. Uj területek bevonása, a termények megszaporitása által lehet segiteni. Ezt csak gépekkel lehet eszközölni. A gépek a terményeket megsokszorositják és megfinomitják. A concurrentia által a mezőgazdaságot átviszik az iparba. Gabona, liszt, kenyér, kétszersült. Hus, konzerv, huskivonat. Nyersfa, merkantilfa, szén. Eredmény: tömeges és sokoldalu termelés.

Ipar. A haladás a gyér lakosságtól a sürü lakosság felé történik. Házi ipar, kisipar, nagyipar, gyáripar. Alapfeltétel: tömeges fogyasztás, egyforma izlés. Központ Anglia; ettől keletre és nyugatra fekvő helyeken üzi a gyáripar a nagyipart, ez a kisipart, a kisipar a háziipart. A haladás törvényszerüségei: szerszám javitás, munkásgépek, mechanikai erővel hajtott gépek. A hatás iparnemek szerint: szövő-fonó ipar, fémipar, faipar stb. Csak a mechanikus munkát végzik a gépek; a müizlést az ember. Eredmény: növeli a munkaképességet, leveszi az emberről a mechanikai munkát, mindinkább a szellemi munkásságra késztet, gyarapitja a nemzetvagyont.

Kereskedelem. E téren 3 találmány végzi a munkáját: távíró, vasut, gőzhajó. Elenyésztetik a távolságot, gyorsan és olcsón kielégitik a szükségletet, minden tudomány, találmány, termény az emberiség közös kincsévé lesz.

A mai előadást a polgári önképző nagytermében Spaller József szakiskolai tanár fogja megtartani. Az igen érdekesnek igérkező előadásra felhivjuk közönségünk figyelmét.

Különfélék.

— **A székelyudvarhelyi dal- és zenekedvelők** f. hó 13-án a vármegyeház kistermében a dr. Mezei Ödönné és Félegyházy Antalné meghivására értekezletre gyültek egybe. A nagy érdeklődés mellett lefolyt értekezlet Bod Károly tanár inditványára többek hozzászólása után elhatározta, hogy egy mükedvelő vegyes énekkart és egy mükedvelő vegyes zenekart fog alakitani s a szervezkedés után felkéri a helybeli jótékony nőegyletet, hogy azokat — a székelyudvarhelyi jótékony nőegyesület ének- és zenészeti csoportja czimen fogadja patronatusa alá. Az értekezlet megválasztotta az alakitandó ének- és zenészeti csoport női elnökéül dr Mezei Ödönnét, férfi elnökéül Hollaky Arthur főispánt, kik az elnöki tisztet készséggel elvállalták, alelnökéül Félegyházy Antalnét és jegyzőnek Szilágyi Sándort. A szervezés továbbfolytatását az ilyenképen megalakitott vezetőségre bizta. Az előmunkálatok már teljesen készen vannak s a szervezkedés befejezése czéljából ma d. e 11 órakor a vármegyeház I. emeleti kistermében gyülés lesz, a melyre az érdeklődőket az elnökség ez uton is meghivja. Az énekkarba tagok készséggel felvétetnek s e czélból a jelentkezni kivánó nőknek a női elnöknél, a férfiaknak a jegyzőnél egy tagfelvételi iv áll rendelkezésére.

— **A jubileum kiterjesztése.** Az elmult jubileumi évben csak azon kor. kath. részesülhettek az apostoli szentszék által engedélyezett jubileumi bucsuban, akik az örökvárosban, az apostolok sirjához zarándokoltak. Bár a világ minden részéből rendkivül sokan zarándo-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

koltak ez alkalomból Rómába, hogy az engedélyezett bucsukban részesülhessenek, XIII. Leo Pápa mégis figyelemmel volt arra, hogy a hivők legnagyobb része nem zarándokolhat az örökvárosba s ezért most egy félévvel meghosszabbitja a kegyelmi időt s az egész világra kiterjeszti a jubileumi bucsu kedvezményeit. A bucsu nyerése — a rendes feltételeken kivül — püspök által kijelölendő templomok látogatásához lesz kötve. A megyés püspökök legközelebb körlevelekben fogják a jubileumi bucsut kihirdetni.

— **Ezüstlakodalmukat** tartják február hó 3-án Gáspár Sándor helybeli birtokos és felesége Kaufmann Jozefa Téglás, hajduvármegyei községben.

— **A székelykereszturi kaszinó** e hó 13-án tartotta évi közgyülését, melyen Apáthy Gyula kir. járásbiró elnök; Pap Ödön alelnök; dr Viola Sándor ügyvéd titkár; Fried Ede kir p. ü. biztos pénztárnok; Péter Ferencz háznagy; dr Sebess Jenő ügyvéd joglanácsos; Szász Béla igazg.-tan. laptáros lett s ezeken kivül 10 tagból álló választmányt választottak. A közgyülési előterjesztések rendén értesülünk, hogy a 30 év alatt szerzett leltári vagyon az utóbbi 3 évben megtizszereződött. A sok lelkes buzgó tag között ezen a téren Jakabházy Samu v. főbiró, Ujváry és Gaál kép. tanárok az uttörők. Csak előre!

— **Muzeumot városunkba!** Damokos Andor dr, vármegyénk alispánja e hó 23-án d. u. 3 órára a vármegyeház kistermében megtartandó értekezletre hivta össze azokat, kik a nagyfontosságu ügy iránt érdeklődnek. Ezen az értekezleten a megszerkesztett alapszabálytervezet kerül tárgyalásra. Mindenesetre ohajtandó, hogy mentől többen résztvegyenek azok is, akik esetleg meghivást nem kaptak, de az ügy iránt érdeklődnek.

Dr Bartók György erd. ref. püspök — mint lapunknak irják — az uj-év és a 20-dik évszáz küszöbén buzgósággal és hithüséggel teljes, szabadelvü, lelkes, eszmékben gazdag és hazafias szellemü főpásztori levelet intézett a református gyülekezetekhez és kiváltképen a papokhoz. Ezt a püspöki intő szózatot nemcsak a templomokban, hanem az egyházi gyülésekben is felolvassák. Ezen körülményre az érdeklődők figyelmét annyival inkább felhivjuk, mert a már mindenütt életre hivott egyházi értekezletek méltatására is kiterjeszkedik a főpásztor, lelkökre kötvén a papoknak, hogy a „gyakorlati keresztyénség“ és az evangeliumi igaz vallásosság ezen szép és nemes munkájában ne csak ők szorgalmatoskodjanak, hanem a hiveket is buzditván, együtt épitsék Isten országát, a hol „semmi sem nagy és semmi sem kicsiny“.

— **Kamarai tagválasztás.** Városunkban tegnap délelőtt választották meg azon egyéneket, kik hivatva lesznek a következő öt éven át iparosaink és kereskedőink helyi érdekeit a székely iparkamarában képviselni. A választás Ádám Albert várm. tb. főjegyző elnöklete alatt volt s mintegy negyven (40) kereskedő és iparos vett azon részt. (Elenyésző csekély szám ily iparosvárosban!) A kereskedők részéről: Gyertyánffy Gábort és Persián Jánost, mig az iparosok Benedek Géza czipésziparost választották meg egyhangulag. Reméljük, hogy ugy az a mintegy 40 iparos és kereskedő, mint a megválasztottak ismerik ama fontos feladatot, mely ezen tagok személyéhez füződik most inkább, mint valaha s érvényre juttatni igyekeznek gyakori, alapos felszólalásaikkal székely anyavárosunk kereskedői és iparos érdekeltségének ohajtásait. A hivatal — ha az mindjárt tiszteletbeli is — egész embert kiván s ha még oly buzgón müködünk, akkor sem tudjuk pótolni eddigi mulasztásainkat. Elvárjuk tehát, hogy kamarai képviselőink az üléseken részt vegyenek s ott fel is szólaljanak. Figyelemmel kisérjük!

— **Barabás Ida**, Barabás Dénes oklándi járási irnok 18-ik éves leánya e hó 17-én nehány napi szenvedés után elhunyt H.-Karácsonfalván.

— **A nőegylet** szerdai (e hó 23-iki) estélyét Lántzky Piroska és Zakariás Margit rendezik. Igen élvezetesnek igérkezik. Lesz monológ, zene, szaval Fodor Boldizsár. Kuruczdalokat énekelnek quartettben Sebestyén Sándor (I. ten.), Gyerkes Mihály (II. ten.), Nagy László (I. b.) és Blájer Balázs (II. bass.)

— **Ádám Domokos** bözödi körjegyző, ki állását mindig oly pontosan és lelkiismeretesen betöltötte, egészségi okból kénytelen volt a jegyzői pályától megválni. Közigazgatásunk benne egy kiváló munkaerőt, köre pedig buzgó jegyzőt veszitett. Az állás betöltésére mai számunkban pályázat van hirdetve.

— **Diák-bált** rendez az ev. ref. koll. ifjusága Szabó Árpád tanár felügyelete alatt febr. 2-án.

— **Szinielőadás** és kosaras tánczmulatság lesz Szentegyházas-Oláhfaluban a székely gyermekek felruházási alapja javára február 26-án az iskola termében. Első hely 1 K 60 f, 2-ik 1 K 20 f és 3-ik 80 f. Kezdete este 7 órakor Előadásra a Falu rossza, eredeti népszinmü kerül.

— **A „bundás-ember“ sorsa.** Vas Ferencz homoródujfalusi szücsmester, ki 74 éves kora mellett is bundát árult Városfalván, e hó 13-án este hazafelé indult. Az utat eltévesztette s beleesett egy sánczba. Fia e hó 15-én hosszas keresés után megtalálta, mikor még élt. Mire hazaszállitották, az átfázott és kiéhezett öreg kiszenvedett.

— **Egyházi ügyek.** Felkérettünk a következő sorok közlésére: A helybeli evang. reform. egyházközség képviselőtestülete f. hó 20-án (ma) tartja meg évi rendes beszámoló közgyülését. E hó 27-én (vasárnap) d. u. 5 órakor pedig az egyházközség egyházi értekezletének a ref. kollegium imatermében lesz első egyházi müsoros összejövetele. Ezen teljesen ingyenes és nyilvános protestáns vallásos esték iránt a hivek körében általános és buzgó érdeklődés mutatkozik. A taggyüjtési munkálatok is teljes odaadással folynak. Örömmel jelezzük, hogy az egyh. értekezlet kebelében protestáns vegyes énekkar is alakult, mely már a legelső alkalommal müködni fog. Ezen prot. énekkar feladata az egyházi karénéklés mivelése és ez által az igaz vallásos érzés fölkeltése, ébrentartása és fokozása leend. Ez a kar fog müködni ugy a nagyobb egyházi ünnepeken, a templomban, mint az egyházközség által rendezendő más jótékonyczélu ünnepélyeken is. Minthogy pedig a prot. vegyes énekkar még csak most szervezkedik és müködését ezután kezdi meg: szivesen fogadja, sőt melegen ohajtja a prot. hivek s kivált az ifjuság (férfiak és nők) belépését. Jelentkezni lehet Bedő Ferencz lelkész elnöknél, Kovács Dániel ért. alelnöknél és Nagy László karvezetőnél is, kik a további utasitásokat készséggel megadják.

. . d.

— **Megküzdik a medvével** ma (vasárnap) d. u. 4 órakor Malatinszki Pál iparos-segéd a barompiacz-teren levő állatseregletben. A birkózás 10 perczig tart.

— **Háromszékvármegye nemes családaihoz.** A többfelől nyilvánult közohajnak engedve elhatároztam, hogy a „Háromszékvármegye nemes családjai“ czimü munkát nem adom márczius 15-ike előtt sajtó alá azon okból, hogy alkalmat nyujtsak az érdekelt családoknak adataik beszerzéséhez s egyuttal nekem is legyen elegendő idő rendelkezésemre az utóbb felkutatott nagybecsü adatok megfelelő feldolgozásához. Kérem tehát a mü iránt érdeklődőket, sziveskedjenek a kezeik között levő adatokat visszaszolgáltatás ellenébe f. é. február hó 10-ig hozzám elküldeni. Felkérem továbbá mindazon érdekelteket is kikhez családjaikra vonatkozó kérdőivet vagy kérdő levelet küldöttem és azt még nem juttatták vissza — illetőleg még nem válaszoltak, sziveskedjenek legkésőbb fent jelzett terminusig annál bizonyosabban válaszolni, mert jelzett időn tul legnagyobb sajnálatom mellett sem tudnám adataikat müvemben feldolgozni. Sz.-Udvarhely, 1901. január hó 10-én. Hazafias tisztelettel: Pálmay József.

— **A polgári fillérestélyt** holnap, e hó 21-én Jakabos Kata, Ráduly Irma, ifj. Rápolti Károly és Pál Gyula rendezik. Gyerkes Mihály felolvas, Daróczi Ilona, Kun Karolina, Holstein Regina, Timár László szavalnak és Jánosi Iluska — mivel a mult hétfőn gyengélkedése miatt elmaradt — énekelni fog.

— **Bethlenfalván** a róm. kath. iskola termében e hó 26-án az iskola javára kosaras tánczestélyt rendeznek személyenkint 1 koronás belépési dijjal. Kezdete 7 órakor.

— **Közigazgatási** bizottságunk üléséről — a havi jelentéseket térhiány miatt már nem közölhetjük.

Apróhirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betüvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Butor. Van szerencsém a nagyérdemü közönségnek becses tudomására hozni, hogy **Segesváron a Bajor-utczában** 783. házszám alatti **butornagykereskedés,** a mely eddig Papp Ferencz ur tulajdonát képezte, 1901. január hó 1-étől kezdve, az én tulajdonomba jött át. Segesváron, 1901. január hó 9-én. Tarcsi Pál, butorkereskedő.

Három szoba hozzá tartozóival együtt kiadó. Esetleg a ház eladó. Czim: Kassay Árpádnál, piacztér.

Tisztviselők érdeke.

— **A községi jegyzők sérelme.** Annak idejében az egész hazai magyar sajtót ama feltünő eset foglalkoztatta, hogy egy közöshadseregbeli ezred parancsnoksága megtámadta egy segédjegyzőnek tiszthelyettessé való kinevezését, azzal a megokolással, hogy a segédjegyzői állás a katonatiszti kardbojttal összeférhetetlen. A dolog széles körben feltünést, a jegyzői karban pedig felháborodást keltett, s az Országos Központi Községi és Körjegyző-Egyesület októberi közgyülésén megbizta elnökségét, hogy forduljon felirattal báró Fejérváry honvédminiszterhez s kérje a sérelem orvoslását. Az elnökség most terjesztette föl a föliratot, mely igy mondja el az esetet: Az eredetben mély tisztelettel idemellékelt értesités szerint a cs. és kir. 46. számu gyalogezred pótkeret zászlóalj parancsnoksága Gábor Imre, kiszombori választott segédjegyzőnek, tiszthelyettessé való kineveztetését a miatt nem tartja teljesithetőnek, mert a segédjegyzői állás a katonatiszti és tiszthelyettesi állással összeférhetetlen. Elhallgatjuk itt ama, kétségtelenül sajnálatos tüneten való megütközésünket, hogy a jogegyenlőség elvének törvénybeiktatása után ötvenkét évvel még mindig találkozik testület, mely egy iskolai képzettséghez kötött és az államháztartás nagy munkájában tevékeny szerepkört betöltő intelligens állást annyira megvet s lenéz, hogy betöltőjét a maga kebelébe még akkor sem hajlandó befogadni, ha egyébként szellem, anyagi és erkölcsi rávalósága kétségenfelül hiteles alakban be van igazolva; de nem hagyhatjuk szó nélkül az intézkedést azért különösen, mert az minden oldalról oly nagyon igénybe vett, de oly kevés méltánylásban részesülő karunknak társadalmi helyzetét mélyen és alapos ok nélkül sérti. Az ide csatolt községi bizonyitványnyal igazolva van, hogy a szóban forgó Gábor Imre Kis-Zombor községnek választott segédjegyzője s állása folytán 1320 korona évi jövedelmet élvez; megvan tehát minden kelléke az illetőnek a katonatiszti állás elnyeréséhez. A jegyzői és segédjegyzőt köztisztviselőnek minősiti az 1883. I. és az 1900. XX. t.-cz. és ha a köztisztviselő — ha máskülömben a megfelelő alapföltételeknek birtokában van — nincs eltiltva a kardbojt viselésétől, alázatos véleményünk szerint nem lehet joga semmifele, törvényes alapon müködő hatóságnak, hogy erkölcsileg osztályozza a tisztviselői állásokat s a tisztviselői kar alsóbbrendü tagjait kizárja ama jogok élvezetéből, melyek egyformán biztositvák az ország törvényei által nagyoknak és kicsinyeknek. A felirat végül kéri, hogy a honvédminiszter a sérelmes határozatot vonassa vissza s intézkedjék, hogy hasonlót többé ne hozzanak. Jelzi azután a felirat, hogy ha a honvédminiszter orvoslást nem nyujthat, az egyesület a törvényhozáshoz fordul orvoslásért.

Közgazdaság.

Főispánunk a lentermelésért. Hollaky Arthur, vármegyénk főispánja a lentermelés érdekében mindent elkövet, hogy gazdaközönségünk kellő tájékozást nyerjen. Közelebbről az összes espereseket megkereste igen meleg hangu felhivással, melyből a következőket közöljük: „Vármegyénk gazdaközönségére nézve nagyfontosságu kazdasági ügy támogatására kérem fel nagytiszteletü esperes urat. Szakértők nyilatkozata szerint vármegyénk talaj- és éghajlati viszonyai kiválólag kedvezők a lentermelés meghonositására. A lentermelés, a kellőleg megmüvelt földnek katasztrális holdjáért kétszáz korona tiszta hasznot adhat és abban az esetben, ha sikerülni fog ezen mivelési ág biztos jövedelmezőségét a gazdaközönség előtt gyakorlatilag igazolni s ezáltal a lentermelést általánossá tenni, oly biztos jövedelmi forrás nyilnék meg a nép számára, mely képes lenne a nép vagyoni helyzetét tetemesen javitani. Ez a termelési ág a legkisebb gazdának is a termény letakaritása idejeben egyszerre annyit jövedelmezne készpénzben, hogy abból adóját és egyéb terheit kifizetheti, másnemü termesztményeit pedig megélhetésére fordithatja. A kezdet nehézségeinek elháritása czéljából jelenleg szükséges a lentermelésnek az egész megye területén összesen legalább 300 (háromszáz) holdon valo biztositása azért, hogy azáltal lehetővé tétessék, hogy a termény helyben Székely-Udvarhelyen vétessék át m. mázsánként a nagysághoz képest 5–9 korona vételárban és a mennyiben egy lenkikészitő telepnek még a folyó évben való létesitése lehetséges, a kikészités is itt történjék. A kitüzött czél elérése érdekében kivánatos, hogy a megbizható jó gazdák, kik ez iránti igéreteiket tényleg beválthatják és földjeiket megmüvelhetik, minél számosabban jelentkezzenek egyelőre bár kisebb területen a lentermelésre és az idecsatolt aláirási ivet a felmérendő terület pontos kitüntetésével irják alá, hogy azok alapján a további tárgyalások a termelők érdekében sikerre vezessenek a kikészitő telep felállitása és a terménynek helyben való átvétele, valamint árának az átvételkor azonnal helyben leendő kifizetése érdekében. Felkérem nagytiszteletü esperes urat, sziveskedjék az idecsatolt aláirási iveket a hatóságához tartozó lelkészek és tanitók között belátása szerint oly czélból kiosztani, hogy megbizható aláirásokat gyüjteni, s egyszermind a lentermelés meghonositására irányuló mozgalmat támogatni és az aláirási iveket mielőbb, de lehetőleg folyó évi január végéig akár iparfejlesztő bizottságunkhoz, akár hozzám czimezve beküldeni sziveskedjenek.“

Kik termelnek lent? A Székely-Udvarhely szerkesztőségéhez ujabban a következőktől érkezett be „Kötelező nyilatkozat“: Biró Elek felsőboldogasszonyfalvi birtokos 800, Zoltáni J. János és Kinda Sándor muzsnai birtokosok 400–400 □öl területen vetnek lent. Eddig összesen **11 hold** és **400 □ öl** területet jelentettek be lapunk szerkesztőségéhez.

BETEGH PÁL,
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Hivatalos rész.

Másolat. M. kir. földmivelésügyi miniszter. 102481. szám IV. 2. 1900. Az 1901. évi költségvetésben a szarvasmarha és sertésköztenyésztés emelése czéljából rendelkezésemre bocsátandó hitellel ezen fontos tenyésztési ágazatokat ugy mint eddig most is az ország minden vidékén a felmerülő szükséglethez képest és lehetőleg egyenlő mértékben támogatni kivánván, felhivom a vármegye közönségét, miszerint a községek elöljáróságait azonnal utasitsa, hogy a mennyiben a községek a köztenyésztésben mutatkozó bika és kan szükségletüket az 1901. évi tenyész évadra állami közvetités és támogatás mellett óhajtanák fedezni, ily irányu kérelmükkel mielőbb, legkésőbb azonban márczius hó végéig forduljanak az illetékes állattenyésztési m. kir. felügyelőséghez. Csak ezen esetben leszek ugyanis azon helyzetben, hogy a községek kérelmeit a tenyészévadra való tekintettel idejekorán és megfelelően, jó anyag kiosztásával teljesithessem. Mert figyelemmel az állattenyésztés emelése czéljából rendelkezésemre bocsátott hitel mérvére — valószinü, hogy később az kimeritve lévén, a márczius hóban be nem érkező kérelmeket többé figyelembe nem vehetem. Budapest, 1900 évi deczember hó 31-én. Darányi s. k.

Sz. 499—901. alisp. Udvarhelyvármegye három főszolgabiró-, Udvarhely város polgármestere- és valamennyi községi elöljáróságnak. M. kir. földmivelésügyi miniszter urnak 1900. évi deczember hó 31-én 102481. sz. a. kiadott rendeletét miheztartás és alkalmazkodás végett közlöm. Székely-Udvarhely, 1901. január hó 11-én. Dr Damokos, alispán.

Körözés. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz 22549–900. alisp. Udvarhely város rendőrfőkapitányának és valamennyi községi elöljáróságnak. Körözés végett értesitem, hogy Keresdi Gálfi Sándor tanitónak mult hó 15-én egy drb 5 éves nagy termetü fehér szőrü és szarvu tehene elveszett. Sz.-Udvarhelyen, 1901. január hó 5-én. Dr Damokos, alispán.

Ménék szétosztása. Udvarhelyvármegye alispánjától. 261—901. alisp. sz. Közhirre teszem, hogy az állami méntelepekben elhelyezett méneknek az egyes állomásokra való szétosztása Sepsi-Szentgyörgy állomásról f. évi február hó 4-én fog megtörténni. Székely-Udvarhely, 1901. évi január 8. Dr Damokos, alispán.

Járványok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 22227—900. és 259–901. alisp. sz. Székely-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi község elöljáróságának. Közhirrététel végett értesitem, hogy a Véczke község sertés állományában szórványosan uralgott sertésorbáncz és a H.-Szt.-Pál község sertésállományában szórványosan uralgott sertésvész megszünt s a vonatkozó udvarzárlatok feloldattak. Sz.-Udvarhely, 1901. jan. 8. Dr Damokos, alispán

Közönség köréből.*

Egy rendőrkapitány önkénykedése.

Nemrég olvasám, hogy székely cselédjeinket a miniszter ur ő exelentiája kitüntette, humanismussal akarja őket kitartásra buzditani, jutalmazások által serkenteni az ifjabb nemzedéket munkára.

Olvastam a Székely Nemzet azon czikkét is, melyben a székely leányok ügyeivel foglalkozik, azokat pártfogásába veszi: „találjunk módot, hogy a székely kivándorlások megszünjenek“, ezt hangoztatják töprenkedő körök, de szavuk — fájdalom — elvesz.

Nem elég 20–30 cselédnek megjutalmazása, nem elég a fenkölt szavakban irt frázis, máshol kell keresnünk a bajt.

A székely emberben önérzet van, szép és humánus bánásmód mellett meglehet vele értetni az okos szót, de bizony elmegyen a kedve, ha látja azt, hogy nemcsak egyes tisztviselők, hanem sógorság, rokonság és barátság jussán még hozzátartozóik is embertelenül bánnak vele, csak egy grádussal jobban a kutyánál; ez az ami távozásra kényszeriti, itt hagyja legkedvesebb kincsét, az „otthont“.

Azt a mit az irányadó körök 100—200 családnál humanismussal, munkaadással elérnek, azt egyes basáskodni vágyó califactor brutális eljárása által hatványozva ront el.

Szolgálok eclatáns példával:

Csak ezelőtt két nappal történt, hogy Sz.-Udvarhely hatalmas főkapitánya, Szombatfalvi, kiről azt mondják, hogy jogot is végzett valaha, oly jogi botlásokat követett el, hogy azok a Bach-korszakban, vagy egy egyszerü falusi birónál is a legkinosabb feltünést keltették volna, a maga nemében páratlan, nem hihetem, hogy ezekről Udvarhely vármegye főispánjának tudomása lenne, mert lehetetlennek tartom, hogy eltürné.

Egy 16 éves szegény székely leányt a nélkül, hogy megidézték volna, a nélkül hogy kihallgatták volna, a rendőrfőkapitány ur egy rendőrrel letartóztat és beakarja kisértetni. — Mint gazdája e leánynak tiltakoztam ezen eljárás ellen, aktát és itéletet óhajtván produkáltatni, arra kérettem a főkapitány urat, miszerint szabályszerü idézést bocsásson ki; mire a hatalmas ur ismételten rendőrt küldött házamhoz azon utasitással, hogy okvetlen kisérje be a leányt.

A személyes szabadság jogának megsértését látván ez ügyben, de főkép azért, mivel a parancsszó ugy szólott, hogy abból a gazda is érthetett, — ismételten és határozottan tiltakoztam a letartóztatás ellen s magam a törvényes bejelentés eszközlése végett a cseléd könyvével a rendőrséghez mentem; dult-fult a hatalmas ur dühében s bejelentésemet nem vette jóba, kijelentvén, hogy a cseléd szökött. Kérdem már most, miképp állithatta ezt a főkapitány ur egyoldalu informáczió alapján? A másik fél kihallgatása és az akták szabályszerü ellátása nélkül honnan tudta azt, hogy tényleg megszökött-e a cseléd, vagy jogosan távozott-e el helyéről? (Megjegyzem, hogy panaszló a rendőralkapitány apósa.) Ehez persze főkapitány uram jogi érzéke kell hogy legyen az embernek, de a közvéleményre bizom, hogy mennyire becsüli jogi tudását és sok évi tapasztalatainak eredményét.

Két botlás egy ügyben nem is volna sok Szombatfalvi rendőrkapitány részéről, de a harmadik, ez betetézi a qualificatio netovábbját. Ugyanis a főkapitány ur dühében repressaliakhoz nyult s hogy reám ijesszen, hamisan vád alá fogott engemet is s ellenem jegyzőkönyvet vétetett fel s mint vádlottat másnapra szintén megidézett. Keresett kákán bogot, eléggé sajnálja, hogy nem talált — de végre is kegyesen felmentett. Nohát tudja meg a főkapitány ur, hogy a vád hamis volt, eljárása törvénytiprás és hivatalos hatalmával visszaélt. És mi inditotta ezen eljárásra? Féktelen vad düh, melyben elfeledte, hogy átlépi a törvények kereteit s mind csak azért, hogy nem bánhat el kénye-kedve szerint az ügygyel.

Én tiszta vagyok, mert abból, hogy megidéztettem nem csinalok én semmit, nem Szombatfalvinak, hanem a törvénynek engedelmeskedtem akkor, a midőn a tárgyaláson megjelentem, de az a fiatal székely leány, kit szülei amugy is fájdalmasan bocsátottak el keblökről, kit az utczán végig rendőr kisérgetett, az van meghurczolva; ne higyje főkapitány uram, hogy azért a miért az szegény leány és kényszerből szolgál, hogy abból ki van az önérzet halva, annak van annyi önérzete, mint a főkapitány urnak; ne ölje meg azt csirájában, hanem ön van a népért, igyekezzék az önérzetet ha egy-egyben szunnyad is felkölteni, de ne hamvassza azt el egészen.

Kijelentem, hogy bármily repressáliákhoz is nyulna velem szemben, nem riaszt vissza az igazság kimondásától, résen leszek s minden törvénytelen erőszakoskodás vagy palástolást a nyilvánosság elé fogok hozni, feltettem magamban, hogy a székely ügynek szolgálok, mert a Székelyföldön élek s hol azt az érdekek kivánni fogják, nyiltan harczra kelek.

Az itéletről és egyebekről majd később főkapitány ur

Sz.-Udvarhely, 1901. január 18.

Pálmay József.

*) Az e rovat alatt megjelent közleményekért semmi felelősséget nem vállal a szerk.

Sz. 725—1900. vgh.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi XL. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszék 1900. évi 2152. sz. végzése következtében dr Nagy Samu ügyvéd által képviselt Udvarhelymegyei Takarékpénztár javára Szolga Miklós Ábel és társai oklándi lakosok ellen 501 K 52 f s jár. erejéig 1900. évi május hó 8-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 676 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: I. Máthé Györgynél 2 ló, 2 ökörtinó, 1 borju, 1 szekér és 2 lóhám. II. Máthé Zsigmondnál tüzifa 2 rakásban, 2 kas törökbuza, 1. csomó trágya és vaseke nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbiróság 1900. évi V. 159/2. számu végzése folytán 501 korona 52 f tőkekövetelés, ennek 1899. évi decz. hó 5. napjától járó 6 százalék kamatai, 1/3% váltó dij és eddig összesen 105 korona 20 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Oklándon alpereseknél leendő eszközlésére **1901. évi január hó 28-ik napjának** délelőtti 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1901. évi január hó 5-én.

Pollák Ignácz, kir. bir. végrehajtó.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. 39—901. árv

Hirdetmény.

Sz.-Udvarhely város árvaszéke által közhirré tétetik, hogy néhai Szilágyi János hagyatékához tartozó, a szombatfalvi 37-ik, 196-ik, 204 ik, 349-ik sz. tjkvben és a betlenfalvi II-ik rész 91-ik sz. tjkvben levő ingatlan birtokrész a **folyó évi február hó 4-en d. e. 9 órára** kitüzött napon Szombatfalván Sándor Gergely házánál nyilvános árverésen el fog adatni.

Árverezési feltételek a városi árvaszéknél megtekinthetők.

Sz.-Udvarhely város árvaszékének 1901. január 16-án tartott üléséből.

Demeter Dénes,
h. árvaszéki elnök.

Sz. 3910|1900. tlkkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelykereszturi kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy medeséri unitárius egyház végrehajtatónak Bartalis András medeséri lakos végrehajtást szenvedő elleni 173 korona 45 fillér tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (a székelykereszturi kir. járásbiróság) területén lévő, medeséri 579. sz. tjkvben foglalt 16. és 17|1. hr. sz. ingatlanra 320 K, 866. hr. sz. ingatlanra 48 K, 2073|2., 2074. hr. sz. ingatlanra 40 K, 2218. hr. sz. ingatlanra 28 K, 891|2. hr. sz. ingatlanra 20 K, 1006. es 1007|1. hr. sz. ingatlanra 24 K, 1811/1. hr. sz. ingatlanra 26 K, 1891. és 1892/2. hr. sz. ingatlanra 24 K, 4024. hr. sz. ingatlanra 6 K, 4143. és 4144. hr. sz. ingatlanra 34 K, a medeséri 644. sz. tjkvben foglalt 812/2. hr. sz. ingatlanra 26 K, 1813. hr. sz. ingatlanra 6 K, 3701. hr. sz. ingatlanra 10 K, 891/1. hr. sz. ingatlanra 32 K, 1005/2. hr. sz. ingatlanra 28 K, a medeséri 431. sz. tjkvben 2199|1. hr. sz. ingatlanra 10 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1901. évi február hó 19-ik napján d. e. 9 órakor** Medesér község házánál megtartando nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek e birósägnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.
Székely-Kereszturon, 1900. deczember 11-én.

VERESS, kir. albiró.

Sz. 3795|1900. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az oklándi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Benedek Mózes gyepesi lakos gyám által képviselt kiskoru Benedek József, Árpád, Béla és Rebi végrehajtatóknak ismeretlen helyen tartozkodó és és ügygondnok Bencze Márton ügyvéd által képviselt Uzoni András végrehajtást szenvedő elleni 100 K tőkekövetelés és járulékai iranti végrehajtási ügyében a végrehajtasi árverést a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (az oklándi kir. járásbiróság) területén levő és a gyepesi 488. sz. tjkvben A † alatt foglalt 1548. hr. sz. szántóra 3 K, 2050., 2051. hr. sz. kaszálóra 7 K, a gyepesi 487. sz. tjkvben A † alatt foglalt 364. hr. sz. szántóra 8 K, 423., 424. hr. sz. kaszálóra 30 K, 453 hr. sz. kaszálóra 18 K, 457. hr. sz. kaszálóra 15 K, 480. hr. sz. kaszálóra 28 K, 488. hr. sz. kaszálóra 8 K, 491. hr. sz. kaszálóra 8 K, 503—507. hr. sz. kaszálóra 38 K, 559. hr. sz. szántóra 40 K, 1424. hr. sz. szántóra 7 K, 1479—1480. hr. sz. szántóra 24 K, 1762. hr. sz. kaszálóra 5 K, 2877. hr. sz. kaszálóra 4 K, 2882. hr. sz. kaszálóra 5 K, 2927. hr. sz. kaszálóra 4 K, 2930. hr. sz. kaszálóra 4 K, 3068|4., 3076. hr. sz. kaszálóra 32 koronában, a gyepesi 486. sz. tjkvben A † alatt foglalt 659. hr. sz. szántóra 21 K, 697. hr. szántóra 12 K, 815. hr. sz. szántóra 8 K, 903. hr. sz. szántóra 3 K. 942. hr. sz. szántóra 3 K, 1238. hr. sz. szántóra 7 K, 1242|3. hr. sz. szántóra 3 K, 1296. hr. sz. szántóra 2 K, 1692., 1699|2. hr. sz. szántóra 14 K, 1880. hr. sz. szántóra 15 K, 1941. hr. sz. szántóra 8 K, 1944. hr. sz. szántóra 4 K, 2027. hr. sz. szántóra 4 K, 2645. hr. sz. legelőre 1 K, 2681|3. hr. sz. legelőre 6 K. 2692. hr. sz. szántóra 4 K, 2756. hr. sz. szántóra 8 K, 2883|1. hr. sz. szántóra 4 K, 2915 hr. sz. szántóra 3 K, 3146. hr. sz. szántóra 4 K, 3164. hr. sz. szántóra 3 koronában, a gyepesi 240. sz. tjkvben A † alatt foglalt 2231., 2232. hr. sz. kaszálóra 28 koronában, 2425a., 2425b., 2426a., 2426b. hr. sz. kaszálóra 32 koronában, a gyepesi 26. sz. tjkvben A † alatt foglalt 2529 hr. sz. kaszálóra 7 K, 2775. hr. sz. szántóra 5 K, 58|2., 59|2. hr. sz. belsőre 22 koronában, a gyepesi 35. sz. tjkvben A † alatt foglalt 2326a., 2326b. hr. sz. erdős kaszálóra 12 K, 2329|a., 2329b. hr. sz. erdős kaszálóra 11 K, 2498a., 2498b. hr. sz. kaszálóra 12 koronában, a 476. sz. tjkvben A † alatt foglalt 365|2 hr. sz. szántóra 7 K, 2292|2. hr. sz. kaszálóra 9 K, 1186|2. hr. sz. szántóra 3 K, 2862—2865. hr. sz. kaszálóra 17 K, 1729|2 hr. sz. szántóra 18 K. 3223|1. hr. sz. kaszálóra 5 K, 19|2., 20|2. hr. sz. belsőre 75 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban az egész ingatlanokra elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1901. évi márczius hó 1-ső napjának** délelőtti 9 óráján Gyepes községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 188'. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a birósägnál előleges elhelyezéséről kiállitott elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.
Oklándon, 1900. szeptember 25-én.

Koncz Károly kir. albiró helyett:
VERTÁN, kir. járásbiró

N A P T A R A K
a
SZÉKELY-UDVARHELY kiadóhivatalában
(Betegh Pál könyv- és papirkereskedésében)
Székely-Udvarhelyt kaphatók a legnagyobb választékban.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 30 év óta megbizható bedörzsölésül alkalmaztatik **köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.**
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony" védjegyre és a „Richter" czégjegyzésre. 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.
Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállitók,
Rudolstadt.

BOR
tiszta természetes erdélyi és magyarországi termés, melyek *valódiságáért* teljes felelősséggel szavatol:
FERNENGEL GYULA
jóhirü pinczéjéből Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utcza) kapható a következő előnyös árakban:
Nagyban 56 literen felül hektoliterenkint 36 koronától 140 koronáig.
Kicsinyben literenkint 56 fillértől 2 korona 80 fillérig.
Részletes árjegyzék, minta ingyen és bérmentve.

Sz. 589—1900. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a székelykereszturi kir. járásbiróság 1900. évi V 291|1. sz. végzése következtében Borbáth Dani székelykereszturi ügyvéd által képviselt székelyegyleti első takarékpénztár fiók javára Jakabházi Gáspár s társai ellen 650 K s jár. erejéig 1900. évi nov. hó 12-én foganatositott kielégitési végrehajtás u'ján lefoglalt és 1442 koronára becsült következő ingóságok, u m.: I Jakabházi Gáspárnál A.-Siménfalván 2 ló, 1 pár hám, zab és gazdasági eszközök; II. Demeter Eleknél A.-Siménfalván 2 ökör; III. Jeddi Tamásnál Rugonfalván 2 ökör nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a székelykereszturi kir. járásbiróság 1900. évi V. 291/1 számu végzése folytán 650 korona tőkekövetelés, ennek 1900. évi julius hó 3. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó dij és eddig összesen 123 korona 64 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig A.-Siménfalván alpereseknél **1901. január 24-én d. e. 9 órája,** Rugonfalván Jeddi Tamásnál leendő eszközlésére **1901 évi január ho 24-ik napjának delutáni 3 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t.-cz. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sz. Kereszturt, 1901. évi jan. hó 3-án.

Szalontai Albert,
kir. birósági végrehajtó.

Nagy lámpa raktár.
A helyi és vidéki
építkező közönséget
ez uton van szerencsém értesiteni, hogy mindenféle üvegezéseket a legjutányosabb árak mellett elvallalok.
A munkálatoknak pontos és gyors kiviteléről kezességet vállalok, valamint arról is kezeskedem, hogy a legközönségesebb üvegtábláim is csehországi sima, fehér üvegek, tehát a legkényesebb igényeknek is megfelelek. — Továbbá van szerencsém egész ujonnan berendezett **porczellán-, füszer- és lámpa-üzletemet** a helyi és vidéki közönség szives pártfogásába ajánlani.
A nagyérdemü közönség szives megrendelését kérve, vagyok
teljes tisztelettel:
Szentpétery Gergely.
Üvegezési vállalat — Debreczeni lisztek.
Legjutányosabb árak.

! HAZAI IPAR !
WEIN KÁROLY és TÁRSAI
szövőgyár, KÉSMÁRK
elismert hírneves
szepességi vászon
és
damaszt árui
minden nagyobb üzletben kaphatók.
Gyáraiból származó minden darab áru — VALÓDI SZEPESSÉGI VÉD JEGY ECHT ZIPSER — ezen védjegygyel van ellátva.
! HAZAI IPAR !

Sz. 105—1901. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye székelykereszturi járásban a bözödi körjegyzői állomás lemondás folytán megüresedett.

Ezen körhöz tartozik Bözöd, Bözöd-Ujfalu és Körispatak.

Évi fizetés 800 korona, lakbér 100 korona, uti átalány 90 korona, irodaátalány 62 korona.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy szabályszerüen felszerelt pályázati kérésüket ***1901. évi február 5-éig*** hozzám annál bizonyosabban adják be, minthogy a később érkezetteket figyelembe nem veszem.

Székely-Keresztur, 1901. január 16-án.

Gálffy Kálmán,
főszolgabiró.

A BŐRIPAR-SZÖVETKEZET
SZÉKELY-UDVARHELYT, Kossuth-utcza.

Tagjainak keresete-, hitele- és üzleti érdekeiknek előmozditását tüzte feladatául. Ajánlja **az erdélyi részekben páratlanul álló** olcsóságu és kitünő **czipőfelsőrészeit** minden alaku czipőkhöz. Raktáron vannak és mindig a legkiválóbb minőségben kaphatók: I., II., III-szor ültetett ökör- és bivaltalpak 90 - 1.35-ig. Angol talpbélés, cseres hasitott, bocskor talpak. Tehén-, pitling- és borjubőrök (fekete és vikszos). Különféle legfinomabb zergék. Csizma- és czipőbélések mindenféle szinben (juhbőr). Legfinomabb szatén és lag, kidtbőr, franczia sevro, orosz lag. Szijgyártók részére blank és szines juhlag minden szinben. Czipő- és csizmakellékek a legnagyobb választékban. Szarvasbőr fekete és kocsimosó. Ponyvák mérték után megrendelhetők. *Czipőkenőcsök fekete és sárgaczipőkhöz legolcsóbban itt kaphatók.* E szövetkezetnek rendes tagja lehet s az összes előnyökben részesül, ki legalább egy részjegyet vesz s azt havi 2 koronás összegekben pontosan fizeti. Egy részjegy ára 40 korona. Felvételre bármikor lehet jelentkezni a szövetkezet helyiségében.

Uj! Különös figyelemre méltó. **Uj!**
A nagyméltóságu m. kir. honvédelmi minisztérium által hivatalosan jónak és czélszerünek ismertetett el.

K Ö S Z Ö N E T N Y I L V Á N I T A S.

Ő fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi fensége Szalvátor Lipót főherczeg rendkivül meg van elégedve az asbesttalppal bélelt czipőkkel. Ő fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta a czipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak ugy el, mint más közönséges czipőknél. Küldök egy pár vadászczipőt, hogy annak a mintájára készitsenek másikat asbest-talpbéléssel, ugyanannál a czipésznél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-czipők ép oly jók lesznek, és ép oly megfelelők, mint megfelelők voltak a szalon-czipők.

Zágráb, 1898. julius 8. — Krahl, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási biróság elnöke a következőket irja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbest-betétü czipők kitünőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábfájásom, hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szives tanácsát köszöni — tisztelő hive
Dánoson, 1897. szeptember 17. — Wekerle Sándor.

Köszönetnyilvánitás Cho . . . Olga grófnő udvarhölgytől.

Óvjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki czipőjét dr Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéléssel látja el.

Kettős vastagságu 2 kor. 40 fill egyszerü I kor. 20 fill., homoktalp 80 fill., gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbélés kitünőségét legjobban bizonyitja, hogy a **cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállittatott.**

Viszontelárusitóknak megfelelő árengedmény.

Szétküldés csakis utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágositások, prospektusok és köszönetnyilvánitások ingyen.

Az asbestáru-gyár képviselete:
Bőripar-szövetkezet Székely-Udvarhelyt, Kossuth-utcza.

Pilseni ősforrás! — Pilseni ősforrás!
NEMZETI KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
SZÉKELY-UDVARHELYT (Kossuth-utcza).

A SÖR-ök „SÖR"-e, azok királya:
A „PILSENI ŐSFORRÁS SÖR".

Ennek az orvosi tekintélyek által is kitünő minőségünek elismert, egészségügyi szempontból megbecsülhetetlen italnak kimérésére csarnokot nyitottam.

Tisztán kezelt **valódi erdélyi borok**-kal, **jó magyar konyhá**-val állok a nagyérdemü közönség rendelkezésére. — Reggeli, ebéd, vacsora abonnement-tel kényelmesen berendezett helyiségemben, valamint házakhoz szállitva is — nálam a legolcsóbb árakban kapható. — **Vidéki közönség részére — szükség esetén — egészen külön szobával rendelkezem, hol a legolcsóbb és izletesebb ellátást biztositom.**

A n. é. közönség látogatását kérve, vagyok és maradok

Naponta változatos étrend; egy villás zóna-reggeli 8 kr (16 fillér)

legalázatosabb szolgája:
Schneider G. A.
Sándor István.

Nyomatott a kiadó- és laptulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt 1901

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.